

Reactie in het kader van de internetconsultatie nieuw pensioenstelsel

Algemeen ...

Volgens Mercer is het Nederlandse pensioenstelsel voor het derde jaar op rij het beste pensioenstelsel ter wereld. Dus de vraag dient zich aan, waarom dit excellente stelsel op de schop moet? Zeker er zijn enkele onvolkomenheden in het huidige pensioenstelsel, maar die kunnen binnen de mogelijkheden van het stelsel zonder veel problemen worden opgelost. Enkele van die onvolkomenheden zijn de doorsneepremie, het nabestaandenpensioen, de financiële blokkade (door DNB) op indexatie, de zogenoemde 'gegarandeerde' pensioenuitkering (zie de HR daarover) en de rekenrente op basis van een risicovrije rente. Daar is geen stelselwijziging voor nodig, die nodeloos ingewikkeld is, erg duur in de uitvoering (automatisering) en de leeftijdscohorten nog verder tegen elkaar uitspeelt.

Groot bezwaar is dat de minister onvoldoende onderzocht heeft of het bestaande stelsel op genoemde punten (niet) aangepast kan worden. Dit ondanks de vele opvattingen die daarover van deskundigen zijn verschenen en nog verschijnen.

Een cruciale rol is daarbij weggelegd voor het (niet) (willen) hanteren van een prudente rekenrente, die rekening houdt met gemaakte rendementen, zoals bij de pensioenpremievaststelling wel gebeurt. In de verzekeringswereld en in andere EU-landen is het toepassen van zo'n prudente rente heel normaal. Nederland handelt daarmee mogelijk in strijd met Europese regelgeving over pensioenen.

DNB is in deze de 'kwade genius', zij blokkeert de mogelijkheden om binnen het bestaande pensioenstelsel oplossingen mogelijk te maken en de minister laat zijn oren daar maar al te graag naar hangen. Al was het maar om naar de samenleving duidelijk te maken, dat het huidige pensioenstelsel niet meer in deze tijd zou passen.

Erger is dat de vakbonden die bij de minister aan tafel zitten in de stuurgroep daarin meegaan. Welke belangen dienen ze daarmee eigenlijk, niet van de gepensioneerde vakbondsleden en ook niet van de werkenden, die in het eerste geval 20 tot 25% indexatie en dus koopkracht zijn misgelopen en in het andere geval evenzoveel minder pensioen hebben opgebouwd en dat al vanaf 2008 tot nu! Een groot aantal mensen is een jaar pensioen kwijtgeraakt!

Het lijkt erop dat opnieuw een overheidsinstantie (DNB) met hulp van de minister haar eenzijdige blik op de situatie doordrukt – dit keer in het geval van de pensioenen – zonder dat de volksvertegenwoordiging zich verdiept in de materie, geen gevolg geeft aan haar controlerende taak en zich kritiekloos laat leiden door DNB.

Een vergelijking met de Toeslagenaffaire – hoe triest ook voor de slachtoffers – ligt voor de hand, maar bij de 'pensioenaffaire' gaat het om tientallen miljarden die miljoenen deelnemers zwaar hebben getroffen! Terwijl het nieuwe meer flexibele pensioenstelsel niet of nauwelijks kans biedt op verbetering in de toekomst, sterker in plaats van de rechten op basis van het huidige stelsel worden miljoenen mensen in de wereld van de 'haute finance' geleid en wordt hen een soort 'koopsompolis' geboden. En we weten uit het recente verleden hoeveel slachtoffers dat soort ingewikkelde financiële producten hebben gemaakt. Kortom over de pensioenaffaire van de laatste 10/12 jaar lijkt een parlementaire enquête op zijn plaats.

Tot slot nog enkele memorabele 'feiten' ...

De gevolgen ...

Sinds 2009 is er 38 miljard Euro te weinig uitgekeerd aan gepensioneerden doordat er niet is geïndexeerd. Sommige fondsen moesten daarbovenop zelfs korten. De toegekende pensioenaanspraken zijn 346 miljard Euro te laag omdat er sinds 2009 niet geïndexeerd is. Het gaat hier om 5,5 miljoen werkenden die pensioenaanspraken opbouwen – 3 miljoen gepensioneerden – 1 miljoen zzp-ers die eerder pensioen opbouwden ... De eerder genoemde Toeslagenaffaire past dus 500 keer in deze Pensioenaffaire.

De oorzaken ...

Pensioenfondsen zijn stichtingen die een jaarrekening moeten presenteren (Pensioenwet artikel 146, lid 1). Dat doen ze ook, ze houden zich aan dit wetsartikel. De wet stelt eisen aan die jaarrekening (Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9 Afdeling 6 artikel 384, nader uitgewerkt in Besluit Actuele Waarde artikelen 1 en 4 en herhaald in artikel 13 lid 6 van het FTK). (Zie omtrent het FTK hierna)

Pensioenfondsen voldoen aan deze wettelijke eisen waar het de waardering van de activa (het beheerde vermogen) betreft. Ze doen alsof ze hun 'bezittingen' verkopen en ze gebruiken de dagkoers of taxatiewaarde om de marktwaarde van die bezittingen te bepalen, zoals in het BW voorgeschreven.

Pensioenfondsen hebben echter besloten om NIET aan deze eisen te voldoen waar het de waardering van de passiva (de toegekende pensioenaanspraken) betreft. Bij het bepalen van de marktwaarde van hun verplichtingen zouden fondsen moeten doen alsof ze hun verplichtingen aan een ander fonds overdragen. En moeten ze zich afvragen welke eenmalige premie ze daarvoor aan dat andere fonds zouden moeten betalen. Dat is de marktwaarde van hun verplichtingen. En zo schrijft het BW het voor.

Maar de fondsen doen wat anders. Ze gebruiken de rekenregels van DNB. En die rekenregels leveren niet de marktwaarde van de verplichtingen op, omdat ze niet voldoen aan de eisen uit het BW. En als gevolg daarvan presenteren de pensioenfondsen een balans die niet in balans is, omdat de waarderingmethode van de posten aan de linkerzijde (het pensioenvermogen) anders is dan de waarderingmethode van de posten ter rechterzijde (de toegekende pensioenaanspraken). En dát betekent dat in de balans, de jaarrekening en het jaarverslag willens en wetens een verkeerde voorstelling van de financiële situatie gegeven wordt.

Het FTK als 'excuus' ...

De pensioenfondsen verwijzen naar/ beroepen zich op/verschillen zich achter het Financieel Toetsingskader (FTK) en de rekenregels voor de waardering van de toegekende pensioenaanspraken die door DNB opgelegd worden. Het FTK geeft inderdaad een bevoegdheid aan DNB om een rentetabel te publiceren waarmee de fondsen de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken moeten berekenen. Even goed lezen: er staat EEN rentetabel. Er staat nergens in het FTK dat de rekenregels die DNB voorschrijft gebaseerd moeten zijn op de marktrente?! (Zie ook de Europese regelgeving inzake pensioenen hieromtrent). Het Besluit Financieel Toetsingskader (het FTK) - op grond waarvan DNB zijn rekenmethode voorschrijft – is ondergeschikt aan de

Pensioenwet waaraan dit besluit gekoppeld is. Het is niet omgekeerd: het is niet mogelijk om met een bevoegdheid uit het FTK een eis uit het Burgerlijk Wetboek en/of eis uit de Pensioenwet buiten werking te stellen of te ontkrachten! De rekenregels van DNB moeten juist voldoen aan de randvoorwaarden die de Pensioenwet en het Burgerlijk Wetboek opleggen! (Omtrent het vorenstaande zijn door belangenorganisaties inmiddels rechtszaken aangespannen)

Conclusie ...

Als de fondsen zich gewoon aan de wet zouden houden (de Pensioenwet en het Burgerlijk Wetboek) zouden pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen gewoon aangepast kunnen worden aan de stijging van de kosten van levensonderhoud. Ze zouden ook niet van die enorme buffers hoeven aanhouden en er zouden niet voortdurend 'kunstgrepen' hoeven worden uitgevoerd om boven een zeker niveau van dekkinggraad uit te komen.

Als er gewoon volgens de wettelijke eisen wordt gehandeld, dan is er helemaal geen nieuw pensioenstelsel nodig!!

R.A. ter Horst

Varsseveld

0625577000

rudith@chello.nl

H. Hofman

Holten

0622330916

drs.h.hofman@gmail.com